

Grevlingen har utvidet sitt utbredelsesområde

Forbausende mange har grevlingen som nærmeste nabo uten å vite det. Det skyldes at dyret fører en anonym tilværelse; det er nattaktivt og derfor relativt sjelden å se. Og det skyldes at grevlingen er blitt vanligere; etter krigen har den økt sitt utbredelsesområde betydelig. Mange steder i Sør- og Midt-Norge er den blitt relativt vanlig i tettbebyggelsen.

Fra å være typisk sørnorsk og "varmekjær" før krigen, opptrer grevlingen nå regelmessig nord til Mo i Rana. I dag er den helt eller delvis fredet i flere mellom-europeiske land på grunn av stedvis sterk tilbakegang. Norge og Sverige synes i dag å være blant de land i Europa som har de mest livskraftige grevlingstammene.

Av 246 viltmemnder i norske kommuner der det er observert grevling, mener 61 prosent å ha registrert en oppgang i bestanden i løpet av de siste ti årene, 35 prosent mener at bestanden har vært stabil, mens bare 4 prosent mener at det har vært en nedgang i bestanden.

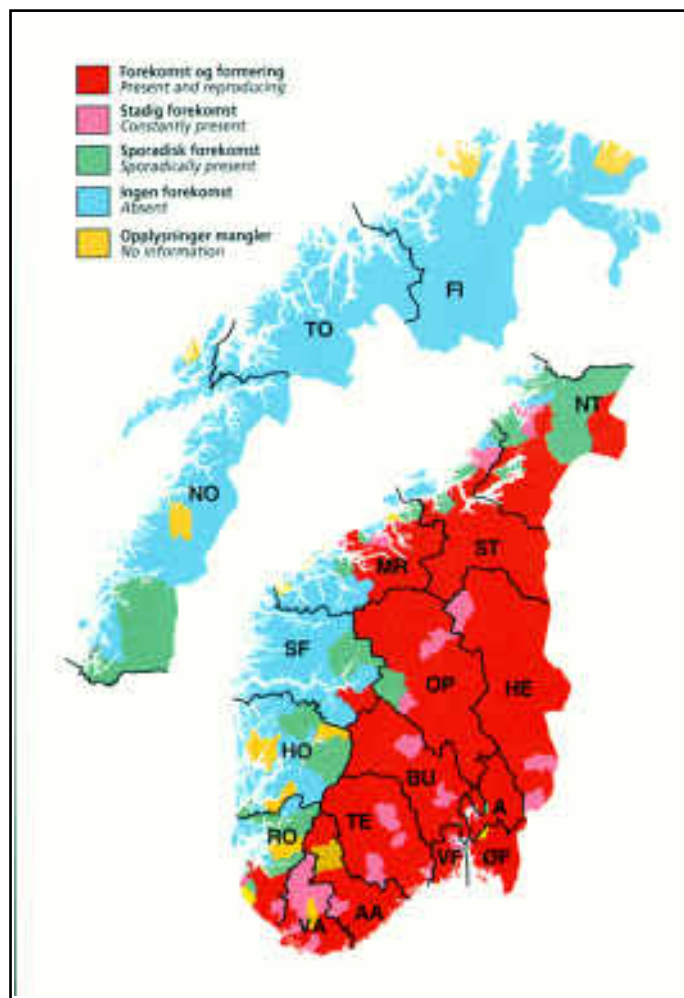
På sørvestlandet

er grevlingens utbredelse sammenhengende nord til Stavanger. De store fjordarmene herfra og nordover danner barrierer for rask og effektiv spredning. Det er imidlertid gjort spredte observasjoner både i Suldal og Vindafjord.

De sentrale deler av Vestlandet

har relativt sett få og arealmessig små lavlandsområder som egner seg for grevling. Hardangervidda og Hardangerfjorden er topografiske barrierer som hindrer spredning; derfor vil disse områdene trolig være grevlingfrie ennå i mange år.

Grevling er imidlertid observert både i Eidfjord, Ullensvang og på Voss. Det er neppe tvil om at det er store områder i disse fruktbare fjordstrøkene som meget vel tilfredsstillende grevlingens krav til leveområder. Trolig vil en i årene som kommer oppleve en betydelig økning i bestanden her. I Sogn og Fjordane er Lærdal den eneste kommunen som har en livskraftig bestand; den er høyst sannsynlig resultat av innvandring over Hemsedals-

Utbredelsesstatus for grevling i Norge i 1992, basert på en spørreundersøkelse blant viltmemnder.

fjellet. Også i Luster kommune er grevlingen i ferd med å etablere seg.

Nordvestlandet (nord for Sognefjorden)

synes å være blant de områdene i Sørvest-Norge grevlingen vil ha størst problemer med å ta i besittelse. Det oppsplittede fjordlandskapet representerer betydelige barrierer. Likevel er arten nå godt etablert sør for Romsdalsfjorden og er tilsynelatende på full fart sørover mot Storfjorden, der den er registrert i Ørskog kommune.

(Forts. nest side).

Stoffet er hentet fra

NINA Oppdragsmelding 197

Kjetil Bevanger:

«Grevlingens status i Norge 1992».

Grevlingen har utvidet...

(Forts. fra side 1)

Midt-Norge

— fra og med Nord-Møre og nord til Namdalen — har godt etablerte og livskraftige grevlingbestander i de fleste kommunene. Grevlingen mangler ennå i enkelte øykommuner.

Nord-Norge

— her definert som områdene nord for Namdalen — har en relativt omfattende koloniseringszone. Så godt som alle kommuner mellom Grong og Rana er i ferd med å koloniseres og rapporterer om "sporadisk forekomst". Dette er kommunene Høylandet, Namsskogan, Nærøy, Bindal, Røyrvik, Grane, Hattfjelldal, Vefsn, Leirfjord og Hemnes.

Det er også gjort én observasjon av grevling i Beiarn og én i Steigen kommune. Observasjonen i Steigen (nord for Bodø) ble gjort sommeren 1984 ut mot Helnessund, nær 68 °N, og er den hittil nordligste observasjon av grevling i Norge.

Ingen av kommunene i Troms og Finnmark melder om observasjoner av grevling.

Plages folk av grevlingen?

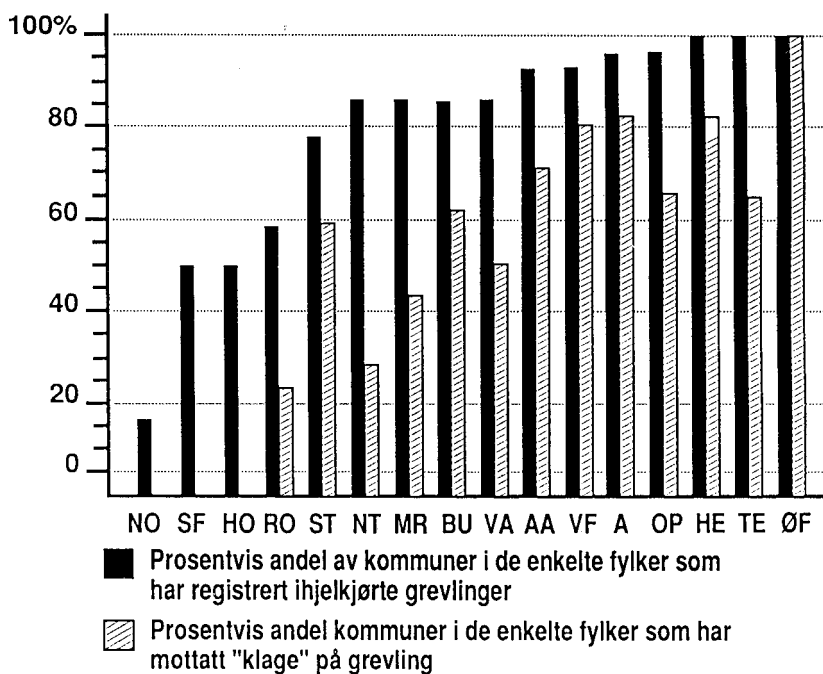
254 av viltneemdene som har oppgitt forskjellig grad av grevlingforekomst, har også svart på om de har mottatt henvendelser fra folk som har følt seg plaget av grevling.

Vel 61 prosent har svart ja. Blant dem som har gitt status "sporadisk forekomst", har bare 3 prosent svart at grevlingen har vært til plage. Men klagene øker med økende grevlingbestand. Blant dem som har gitt status "forekomst og formering", har hele 74 prosent svart ja.

Blant ja-svarene er det fire klagekategorier som opptrer særlig hyppig:

- Skadeverk i hage (59 prosent)
- Problemer med søppelgrevlinger (41 prosent)
- Graving under hus (38 prosent)
- Redd for grevling (25 prosent)

Et trafikkoffer

Norske fylker rangert i rekkefølge på bakgrunn av prosentvis fordeling av svar på spørsmål om ihjelkjørt grevling (mørke søyler) og "skader" forvoldt av grevling (lyse søyler).

Årlig drepes trolig et firesifret antall grevlinger langs norske veier.

Koloniseringsfylkene har lavest antall "kollisjonskommuner", mens de "optimale" grevlingfylkene, som for eksempel

Østfold, kommer ut med de høyeste verdiene.

Mye tyder på at når det i et område begynner å rapporteres om ihjelkjørte grevlinger, er dette en indikasjon på at det er en fast bestand i området.

Grevlingen — et fredelig og «misforstått» dyr

Det er forbausende mange rapporter om at grevling graver under beboelseshus og fritidshus. Stedet vil da være et potensielt hjemområde for dyret, og oftest er det bare snakk om kortvarig opphold.

I enkelte tilfeller har graveaktiviteten ført til skader på grunnmur, men størst bekymring skaper nok bevisstheten om å ha et "farlig rovdyr" som leieboer.

Ikke voldeligheter

Grevlingen synes å være den mest "misforståtte" skapning i norsk fauna; den er et sky og fredelig dyr som nødvendigvis går til voldeligheter - unntatt mot artsfrender.

Myten om grevlingen som farlig og blodtørstig, er nok også bakgrunnen for at så mange som 25 prosent av "klagemeldingene" omfatter "redd grevling".

Frykter angrep

Frykten synes oftest å være ubegrunnet, men mange oppgir at det dreier seg om angst for selv å bli angrepet av grevling, eller at små barn eller kjæledyr skal bli angrepet og bitt.

Det er kjent at grevling har tatt livet av kattunger, men selv det synes å skje unntaksvis.